

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annettua lakia muutettavaksi niin, että Liikenneviraston tietojärjestelmästä luovuttamista suoritteista ja tietopalveluista ei jatkossa perittäisi maksua.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Tie- ja katutietojärjestelmä (jäljempänä *Digiroad*) on kansallinen tietojärjestelmä, johon on koottu koko Suomen tie- ja katuverkon tarkat sijainnit sekä tärkeimmät ominaisuustiedot (yhteensä noin 483 000 km).

Digiroadin tietopalvelun kautta tietojen jatkojalostajat, sovellusten ja palvelujen tuottajat sekä viranomaiset saavat kattavaa ja ajantasaista tietoa sekä palvelujen että suunnittelun perustaksi.

Digiroad -hanke käynnistyi vuonna 2001 ja järjestelmä valmistui joulukuussa 2004. Tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annettu laki (991/2003, jäljempänä Digiroad-laki) tuli voimaan vuoden 2004 alusta ja siinä säädetään muun muassa tietojärjestelmän perustamisesta, ylläpidosta sekä sisällöstä ja hallinnosta. Digiroadin tietojen ylläpidosta ja tietopalvelusta vastaa Liikennevirasto. Aineiston toimittamisesta tietojärjestelmään vastaavat Liikenneviraston lisäksi Maanmittauslaitos ja kunnat. Käynnissä olevan Digiroad2 -hankkeen tavoitteena on uudistaa Digiroad-aineisto ja sen koostamisessa käytettävät työkalut siten, että aineiston käsittely, koostaminen ja jakelu olisivat helpompaa.

Digiroad-lain 8 §:n mukaisesti Liikennevirasto perii Digiroadin suoritteista ja tietopalveluista maksun, jonka suuruus määritellään

Liikenneviraston maksullisista suoritteista annetussa valtioneuvoston asetuksen (867/2012) 4 §:ssä. Suoritteista ja tietopalveluista peritään luovutusmaksuna 70 euroa tunnilta, minkä lisäksi peritään 20 euroa jokaiselta siirtotiedostolta ja 10 euroa kultakin tiedoston irrottamiskerralta. Liikenneviraston saamat vuosittaiset tuotot Digiroad-tietojen luovutuksista ovat olleet noin 20 000 euroa.

Julkisten tietoaaineistojen avaaminen uudelleenkäyttöön on nostettu hallitusohjelman yhdeksi kärkihankkeeksi. Taustalla on maaliskuussa 2011 annettu valtioneuvoston periaatepäätös julkisen sektorin digitaalisten tietoaaineistojen saatavuudesta. Hallitusohjelman mukaisesti julkisin varoin tuotettuja tietovarantoja avataan kansalaisten ja yritysten käyttöön. Tavoitteena on julkisen sektorin hallinnoimien digitaalisten tietoaaineistojen saattaminen helposti uudelleen käytettävässä muodossa tietoverkkojen kautta kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen, viranomaisten, tutkimuksen ja koulutuksen hyödynnettäväksi.

Hallitusohjelman toteuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö perusti työryhmän selvittämään tarvittavia toimia liikenne- ja viestintätiedon uudelleenkäytön edistämiseksi. Keväällä 2013 julkaistussa loppuraportissaan (liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 10/2013) työryhmä esittää, että tiedon avaamisesta ja käytön edistämisestä tehdään osa

virastojen jatkuvaa toimintaa. Pääperiaatteina tietojen luovuttamisessa olisi jatkossa maksuttomuus, aineistojen konekielisyys ja julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallin käyttö. Työryhmän näkemyksen mukaan tietovarantojen avaamisessa tulisi ensi vaiheessa panostaa aineistoihin, joilla on arvioitu olevan laajimmat uudelleen hyödyntämisen mahdollisuudet ja siten huomattavin yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Yhtenä näistä priorisoiduista kokonaisuuksista työryhmä esitti Digiroad-aineiston luovutusten muuttamista maksuttomaksi.

2 Ehdotetut muutokset

Lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että Liikenneviraston tietojärjestelmästä luovuttamista suoritteista ja tietopalveluista ei jatkossa perittäisi maksua.

3 Esityksen vaikutukset

Digiroad-aineiston luovuttamisen muuttaminen maksuttomaksi vähentäisi Liikenneviraston tuloja noin 20 000 euroa vuodessa, mutta tällä olisi vain hyvin vähäinen vaikutus viraston talouteen. Digiroad2-hankkeen toteutumisen myötä tietojärjestelmän tiedoista kiinnostuneet voivat rajapintapalvelun kautta itse hakea tarvitsemansa tiedot, mikä vapauttaa Liikenneviraston resursseja muihin tehtäviin.

Digiroadin tietojen kehittämisellä ja vapaalla käytettävyydellä voi arvioiden mukaan olla merkittävä myönteinen vaikutus tietojen jatkojalostajien, sovellusten ja palveluiden tuottajien sekä tietoja hyödyntävien viran-

omaisten toimintaan. Digiroad tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia reittisuunnittelussa ja -optimoinnissa, logistiikan kehittämisessä ja liikenteen ohjailussa sekä muiden palvelujen, kuten paikkasidonnaisten ja mobiilipaikannusta hyödyntävien sovellusten tuottamisessa.

Esityksellä ei ole vaikutuksia Digiroad-aineistoa toimittaviin Maanmittauslaitokseen tai kuntiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenneviraston kanssa. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Kuntaliitolta ja Maanmittauslaitokselta. Kaikki lausunnon antaneet tahot kannattivat esitystä. Kuntaliitto esitti lisäksi, että Digiroad-hallinnon ja kuntien välistä yhteydenpitoa kehitetään rajapintapalveluiden avulla.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Samana ajankohtana tulee voimaan vuotta 2014 koskeva liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenneviraston maksullisista suoritteista, jossa ei enää säädetä tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä luovutettavia tietoja koskevista maksuista.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1302/2009, seuraavasti:

8 §

*Tietojen maksuttomuus*Tämä laki tulee voimaan
kuuta 2014.

päivänä

Tie- ja katuverkon tietojärjestelmän suoritteista ja tietopalveluista ei peritä maksua.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2013

Pääministeri**JYRKI KATAINEN**Asunto- ja viestintäministeri *Pia Viitanen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1302/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Maksut

Liikennevirasto perii luovutetuista tie- ja katuverkon tietojärjestelmän suoritteista ja tietopalveluista maksun. Maksun suuruus määräytyy valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Liikenneviraston on kuitenkin luovutettava sopimuksessa määritellyn ylläpitovelvoitteen täyttäneelle maanmittauslaitokselle ja kunnalle niiden omaa toimialaa tai aluetta koskevat tiedot muuta kuin kaupallista toimintaa varten maksutta. Sama oikeus tietojen saantiin on kuntayhtymällä tai muulla vastaavalla kuntien yhteistyöelimellä.

Ehdotus

8 §

Tietojen maksuttomuus

Tie- ja katuverkon tietojärjestelmän suoritteista ja tietopalveluista ei peritä maksua.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 2014.

_____ päivä
